

Overvågning fandt BVD-udbrud

En rutinemæssig tankmælksprøve satte gang i udredningen af et BVD-udbrud i en dansk malkekvægsbesætning. Sagen er beskrevet i årsrapporten for Overvågning af smitsomme kvægsygdomme 2025.

En ikke-negativ tankmælksprøve blev i 2025 starten på en sag, som ingen mælkeproducent ønsker at stå i. Prøven kom fra en besætning med godt 800 køer, og overvågningen gav mistanke om BVD. Efterfølgende blev der påvist BVD-virus i besætningen.

Danmark har været officielt fri for BVD siden 2022. Derfor vakte fundet opmærksomhed i både besætningen og programmet for overvågning af smitsomme kvægsygdomme.

"Overvågningen fangede et signal i tankmælken, som satte udredningen i gang. Men

sagen viser også, at vi hele tiden skal spørge os selv, om overvågningen er indrettet rigtigt til det kvægbrug, vi har i dag," siger Malene Budde, kvægfagdyrlæge hos SEGES Innovation og en del af overvågningen.

Overvågningen skal følge med

Alle danske kvægsbesætninger overvåges for blandt andet BVD, IBR og Salmonella Dublin via tankmælk eller slagteblod. For mælkeleverende besætninger bliver tankmælken undersøgt for BVD og Salmonella Dublin fire

gange om året. I 2025 blev der analyseret 8.885 tankmælksprøver for BVD.

Principperne bag overvågningen er ved at blive moderniseret. Dansk kvægbrug har ændret sig markant, siden overvågningen sidst blev opdateret for mere end 20 år siden. Besætningerne er større, og der er mere trafik mellem mange ejendomme.

"Når strukturen i kvægbruget ændrer sig, skal overvågningen også udvikle sig. Det handler ikke nødvendigvis om at tage flere prøver, men om at bruge prøverne klogt og målrette indsatsen der, hvor risikoen er størst," siger Malene Budde.

I 2025 blev der også fundet en anden besætning med mistanke om BVD. Her fandt man få antistofpositive dyr, men ingen dyr med aktiv virusmitte. De drægtige dyr, der potentielt kunne bære et smittefarligt foster, blev slagtet. Mistanken blev ophævet i begyndelsen af 2026.

I den store besætning var situationen mere alvorlig. Her blev der påvist både akut smittede dyr og PI-dyr. PI-dyr er kalve, der er blevet smittet som fostre. De kan udskille virus hele livet og dermed holde smitten i gang.

Derfor er besætningen i gang med en sanering, hvor PI-dyr bliver fundet, isoleret og udsat. Også drægtige dyr, der kan kælle med en PI-kalv, bliver slagtet som en del af saneringen. Sagen har betydet, at den BVD-frie

Da BVD-udbruddet i Esbjerg blev opdaget, var det som et led i den systematiske overvågning af smitsomme kvægsygdomme.

Foto: SEGES Innovation

STØTTET AF

STØTTET AF

Mælkeafgiftsfonden Kvægaftiftsfonden

Scan QR-koden
og hent rapporten

status for Esbjerg Kommune er suspenderet indtil udgangen af maj.

Smittebeskyttelse er hverdagsarbejde

De to omtalte besætninger ligger begge i Region Syd, men med mere end 50 kilometer imellem sig. Der blev ikke fundet en smitemæssig sammenhæng mellem dem. I den smittede besætning blev der påvist en virusvariant, som ikke tidligere er fundet i danske kvægsbesætninger. Det peger på, at smitten kan være kommet fra udlandet.

Fri status er ikke det samme som nul risiko. Der importeres kun få dyr til Danmark, men direkte dyrekontakt, flytning af dyr og indirekte smitteveje som personer, transporter og udstyr skal fortsat tages alvorligt.

"Overvågningen kan hjælpe os med at opdage smitte, men den kan ikke stå alene. God smittebeskyttelse på ejendommen er afgørende, hvis vi skal fastholde Danmarks status og undgå, at sygdomme som BVD får fat igen," siger Malene Budde.

"Det er bedre at undersøge en mistanke én gang for meget end én gang for lidt. BVD-sagen viser, at overvågningen har en vigtig funktion, men også at vi skal blive ved med at udvikle den," siger Malene Budde og tilføjer, at den daglige sygdomsovervågning som landmand og besætningsdyrlæge står for, er dog det allervigtigste led i kæden.

